

Пре нешто више од два месеца на овим страницама написао сам како у Србији у том тренутку постоје само два озбиљна политичка питања: да ли ће бити срушен гасни споразум са Русијом – и да ли ће бити усвојен антиуставан и антидржавни предлог статута Војводине. А да је све остало, мање-више само "маркетинг, магла, пепео и дим у функцији пуњења новинских страница и прикривања суштине ствари". (Истом приликом, приметио сам и како је, по мом осећају, након свог врхунца у време последњих парламентарних избора, "снешко српског евроентузијазма почео полако да се топи", а што је последњих недеља констатовано чак и у истраживањима јавног мњења која наручује владина Канцеларија за придруживање ЕУ. Али читава та евро-прича у овом тренутку више функционише као неки полтички плацебо и више спада у сферу поменутог "маркетинга, магле, пепела и дима" него што има неки опипљиви реал-политички смисао, те је зато и остављам по страни.)

Елем, први од два поменута проблема данас је решен на – готово – свеопште задовољство. Није да није било отпора, опструкције, нагазних, подводних и осталих мина и диверзија. У једном тренутку се чак и влада мало заљуљала и настала озбиљна конфузија у провладиним медијима. Узбуркале су се страсти, а брига за "одбрану угроженог економског економског суверенитета" појавила и у оним политичко-медијским централама које се обично нису превише оптерећивале питањима патриотизма и суверенитета. Неизвесно је било до самог краја, но, упркос свему, споразум је потписан, а четирсто милиона евра, који су у међувремену постали много већи него што су изгледали пре само шест месеци, експресно се слило на истањени државни рачун, а одатле углавном кренуло према Војводини. За разлику од оних двесто милиона од Фијата за Заставу, који су остали да чекају боље дане – и на врби грожђе.

Чињеница је да је, упркос раширеним сумњама, неверици и различитим прижељкивањима, Борис Тадић на крају испоштовао свој јавни договор са Путином и Медведевом. Друга, пак, дилема – да ли је за време председничких избора или приликом преговора о формирању актуелне владе дао неко обећање и постигао неки "не-јавни" споразум са, на пример, лидерима мађарске коалиције, Ненадом Чанком или Бојаном Пајтићем – биће разрешена врло брзо. Но, чак и да није било никаквог конкретног договора и обећања, Тадићу није нимало лако да скрене са зацртаног војвођанског колосека. Али сумње у погледу његових потеза и намера – или макар жеља – увећавају се сваки пут када у медијима прочитамо уверавања покрајинских функционера ДС о томе како "у Демократској странци око предлога статута Војводине нема никакве неслоге нити дилема".

"Војвођанско питање" је у својим различитим аспектима годинама запуштено и запуштано у престоничким политичким круговима, а суочавање са њим вазда одлагано што из опортунизма, што због, наводно, "пречих" националних и државних ствари. Чак и данас, када војвођански проблем само што није експлодирао у лице српској политичкој елити, већина овдашњих политичара, новинара и интелектуалаца слабо разуме о чему се ту заправо ради. Питање се углавном не схвата довољно озбиљно и под различитим изговорима релативизује и багателише. На пример, мало ко уопште зна колики је проценат Срба данас у Војводини (уобичајене процене просечног српског интелектуалца крећу се негде између 70 и 80 одсто, иако званичан податак са последњег пописа каже да тај проценат око 65). Узгред, речено, представници мађарских политичких странака у Војводини често воле да кажу како је питање аутономије и статута превасходно "српско-српско питање" – што је, додуше, и тачно, али онда остаје дилема зашто се, ако је то већ тако, толико труде и толико ангажују око овог предлога, за који иначе, као и Ненад Чанак, сматрају да је само „празна љуска“, „лош и недовољан“. Изгледа да је најважније „ставити ногу у врата“, а после све иде мање-више рутински. Отприлике по црногорском сценарију.

По уставу из 1974. – да не идемо даље у прошлост – Војводина је у Србији фактички имала статус "државе у држави", што је било накарадно и дугорочно неодрживо решење чак и оној сложеној Југославији, а поготово је неодрживо у данас самосталној Србији. Милошевић је српско незадовољство због таквог стања добро искористио за освајање власти, а насталу ватру, као и у већини других ситуација, санирао половично – некад и бензином. Такође велику грешку направио је двехиљадите ДОС (односно, тада још постојећи ДС/ДСС двојац) тиме што је приликом формирања заједничке листе за покрајинске изборе тзв. "аутохтоним војвођанским партијама" препустио половину места и фактички апсолутну већину власти у покрајини.

Озбиљан пропуст направљен је и приликом израде новог устава Србије, где су, зарад зеље да се устав што пре донесе и потребе да се обезбеди већина за његово усвајање, одредбе о аутономији остале доста штуре и неодређене, што је, на први поглед, могло деловати као елегантно решење, али је оставило простора за могућност њиховог различитог тумачења и "пуњења" различитим садржајем у измењеним политичким околностима. Постојећи предлог статута, међутим, излази чак и изван тих доста широких и неодређених уставних оквира, а неке ствари су чак и директно неуставне, иритантне и/или глупе – о чему је већ било речи у неким претходним текстовима на ову тему. [\(1\)](#)

Можда је то све и тако, рећи ће неко, али ствар је већ отишла далеко – шта сад да се ради, шта конкретно предлагете? Па, ево, за почетак, хајде да мало станемо на лопту и да не срљамо више са вештачким роковима и усвајањем овог и оваквог предлога статута по сваку цену, иако је више него очигледно да за њега нема правог консензуса ни у

држави ни ту владајућој коалицији. Питање аутономије би требало решавати у једној мирнијој политичкој атмосфери од ове садашње и у оквиру једног свеобухватног пројекта децентрализације и регионализације Србије. А питање статуса и захтева мађарске мањине, као и других мањинских етничких заједница у Србији, третирају одвојено од ове мутне војвођанске и аутономистичке проблематике и то у складу са "највишим европским стандардима" – рецимо, оним који за мађарску мањину важе у чланицама Европске уније Румунији и Словачкој. Па и мало преко тога.

1. Види: Ђ.Вукадиновић: Више од аутономије, мање од независности, <http://www.nspm.rs/srbija-medju-ustavima/statut-vojvodine-vise-od-autonomije-manje-od-nezavisnosti.html>

[
^
_]
]